

SPECIAL

NIEUW
500 km
wandelnnetwerk
langs de
parels van de
Kromme
Rijnstreek

Volop genieten in de **Kromme Rijnstreek** Het buiten van Utrecht

- 2 dagen over het Kromme Rijnpad
- Wandelen langs de Nieuwe Hollandse Waterlinie
- Dé fruitboomgaard van Utrecht

routesinutrecht.nl/krommerijnstreek

Foto: Ad Sneldervaard

Welkom in het buiten van Utrecht

Sinds vorig jaar heeft de Kromme Rijnstreek een wandelnetwerk. Het ruim 500 kilometer lange netwerk verbindt de mooiste plaatsen, natuurgebieden en wandelpaden met elkaar. Daarbij is er zowel aandacht voor kleinere ommetjes in de buurt van dorpen als voor langere wandelingen waarbij je een groot gebied ontdekt. Eindeloos en comfortabel wandelen in het buiten van Utrecht!

Het wandelnetwerk werkt eenvoudig: je wandelt van knooppunt naar knooppunt, te herkennen aan de oranje bordjes met blauwe cijfers. Pijlen wijzen je de weg. Het wandelnetwerk betreft de gemeenten Nieuwegein, Houten, Utrecht (stad), Bunnik, De Bilt, Zeist, Utrechtse Heuvelrug en Wijk bij Duurstede.

Met deze toevoeging is het wandelroutenetwerk in de provincie Utrecht inmiddels gegroeid tot ruim 1600 kilometer. Het gaat om een samenwerking tussen de provincie, recreatieschappen, gemeenten, grondeigenaren, terreinbeheerders, wandelorganisaties en vele vrijwilligers.

Het buiten van Utrecht

Het Kromme Rijngebied ligt ten oosten van de stad Utrecht, tussen de Lek met de vogelrijke uiter-

waarden en de bosrijke Utrechtse Heuvelrug. Het riviertje de Kromme Rijn kronkelt als een rode draad door dit gebied en is de voedingsbron voor veel verhalen. De rivier voedt de bodem voor de kersen- en fruitteelt, waar de streek bekend om staat. Zo'n tweeduizend jaar geleden vormde de Kromme Rijn de noordgrens van het Romeinse Rijk en in de negentiende eeuw werd de rivier onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Ook vind je mooie kastelen en landgoederen langs de Kromme Rijn. Aan de westoever ligt het middeleeuwse Wijk bij Duurstede, een oud stadje dat de moeite van een bezoek meer dan waard is. Wandel over stille weggetjes, intieme paadjes en door pittoreske dorpen en steden en ontdek al het moois dat de Kromme Rijnstreek te bieden heeft!

KASTELEN EN LANDGOEDEREN

Groot liefhebber van kastelen en landgoederen? In de Kromme Rijnstreek vind je vijftien bijzondere kastelen en nog eens tien mooie landgoederen. Veel kastelen en landgoederen zijn in particulier bezit en daardoor niet of beperkt te bezoeken, maar van een aantal zijn de tuinen opengesteld voor bezoekers en enkele kun je zelfs vanbinnen bekijken. Wil je beleven hoe het was in de middeleeuwen, maar op een luxueuze manier? Boek dan een overnachting in een tot hotel omgebouwd kasteel of landgoed. Het is op sommige locaties ook mogelijk om te trouwen. Meer op vvvkrommerijnstreek.nl/kastelen

Foto: Ad Snelderwaard

KERSEN PLUKKEN

En als er geen kersen meer zijn, komen de pruimen en na de pruimen de appels en peren! Bij diverse boomgaarden is het smullen geblazen. In de Kromme Rijnstreek vind je meerdere fruitkramen en landwinkels waar vers fruit gekocht kan worden. Wist je trouwens dat de hoogstamboomgaarden waaraan de kersen groeien tegenwoordig agrarisch erfgoed zijn? En vergeet niet van de verrukkelijk geurende en bloeiende boomgaarden in het voorjaar te genieten. Een heerlijke tijd om door de streek te wandelen. Kijk op vvvkrommerijnstreek.nl/keren voor informatie over boomgaarden en landwinkels.

Foto: Ad Snelderwaard

SPEELBOS NIEUW WULVEN

Kom naar Speelbos Nieuw Wulven, een speelparadijs voor kinderen. Je waant je in de wereld van de Romeinen en de Hollandse Waterlinie. Op deze plek stond namelijk heel lang geleden een Romeins fort. De thema's in het speelbos hebben betrekking op de geschiedenis van Houten: de Romeinen en de Hollandse Waterlinie en de daarbij behorende archeologie. Het speelbos bestaat uit zes deelgebieden: de Nieuwe Wulvense Waterlinie, het verdronken bos, de vliegerweide, de Romeinse Notenakker, het grote fort en het kleine dwaalbos. Het Speelbos is het hele jaar open van zonsopgang tot zonsondergang. Meer informatie op vvvkrommerijnstreek.nl/speelbos

WANDELEN EN FIETSEN

Foto: Marijke van Eijkeren

De Kromme Rijnstreek is door de goede bereikbaarheid, gevarieerde natuur en gastvrije bewoners een fantastisch gebied om te wandelen en te fietsen. Het gloednieuwe wandelnetwerk voert je over stille paadjes en smalle landweggetjes, langs boomgaarden en door historische dorpen en steden. Onderweg is er veel te ontdekken en te beleven. Naast dit wandelnetwerk ligt er een uitgebreid fietsnetwerk en er zijn verschillende Toeristische Overstappunten (TOP's) vanaf waar je gemakkelijk je route kunt starten. Op routesinutrecht.nl/krommerijnstreek vind je de mooiste routes die je laten kennismaken met de vele verhalen van de streek.

Kromme Rijnpad 2 dagen langs een meanderende rivier

^ Het grootste deel van de route loopt op het jaagpad langs de rivier.

Ooit was het de levensader voor de stad Utrecht: de Kromme Rijn, een brede, onstuimige rivier die regelmatig buiten zijn oevers trad. Na de afdamming in 1122 in opdracht van de Utrechtse bisschop Godebald werd het water getemd en vernauwde de rivier tot zijn huidige omvang. Over het oude jaagpad wandelen we van Utrecht naar Wijk bij Duurstede. Impressie van twee dagen door een groene oase in het hart van Nederland.

TEKST PAUL VAN BODENGRAVEN FOTO'S MARCO BARTEN

Een kanoënd echtpaar probeert soepel de bocht te nemen van de stadssingel naar de Oude Gracht, precies op het punt waar de Kromme Rijn Utrecht binnenkomt. Beginnerspech: zachtjes 'rammen' ze de kade bij de stenen brug onder het Ledig Erf, de zuidpunt van het oude stadscentrum waar vroeger de trekschuit uit Wijk bij Duurstede aanlegde. Vanaf de Kromme Rijnbrug er recht tegenover zien we hoe ze mopperend en peddelend alsnog de gracht in varen.

^ De Kromme Rijn is ook in trek bij watersporters.

^ Oud-Amelisweerd is nu een museum.

Van stadse drukte...

Het Ledig Erf is het bruisende startpunt voor de 29 kilometer lange wandeling naar Wijk bij Duurstede. Het zonnetje schijnt vandaag en dan stromen de terrassen al snel vol in deze buurt van Utrecht die hip & happening aan het worden is. Voor het gemak hebben we de routebeschrijving van het Kromme Rijnpad uitgeprint. Wij lopen deze afstand in twee dagen, maar een echte kilometervreter zou dit in één dag probleemloos moeten kunnen.

De eerste anderhalve kilometer oogt het riviertje strakgetrokken, met beschoiede kades en huizen die bijna aan het water staan. We lopen verderop een park in waar de beschoeiing plaatsmaakt voor glooiende, aangelegde oevers waar een groep ganzen dankbaar gebruik van maakt. In het park wordt gejoed, gesport, met de kinderwagen gelopen en de hond uitgelaten. Maar we vallen niet uit de toon met onze stevige wandelschoenen. Immers, de NS-wandeling Utrecht-Bunnik, die ook dit jaagpad

volgt, is een van de populairste wandelingen uit die serie.

... naar groene rust

Als we uit het tunneltje onder de rondweg vandaan komen, bevinden we ons ineens buiten de stad, bij Galgenwaard, het voetbalstadion van FC Utrecht, vernoemd naar de plek waar vroeger de ter dood veroordeelden werden opgehangen. Lugubere gedachte, maar wel een mooie plek: hier strijden alle tinten groen met elkaar, »

^ Uitzichtpunt vlak voor Bunnik.

◀ Kasteel Rhijnestein.

▼ Moerasvergeet-mij-nietjes kleuren de oevers.

gelaardeerd met de kleuren van talloze wilde bloemen. In de tijd dat de rivier onbeteugeld het Rijnwater richting de zee voerde en daarbij geregeld buiten zijn oevers trad, werd vruchtbare klei afgezet. Daarop groeit en bloeit van alles, van oer-Nederlandse wilgen (geknot en wel) tot imposante eiken en beuken, tot hele fruitboomgaarden, zo zullen we verderop ontdekken. De kinder-

wagens zijn ondertussen verdwenen, we delen het pad nu alleen nog met andere wandelaars en een enkele fietser. Dat de Kromme Rijn zijn betekenis heeft verloren als waterweg voor het vervoer van goederen en mensen is goed te zien op het water. Sowieso is gemotoriseerd vaarverkeer verboden (tenzij elektrisch) en op het water zien we kano's en roeiboten. Maar ook

stand-up peddelen ('suppen') is populair. Even verderop zwemt een groepje kinderen in het frisse water. De afgelopen jaren is er flink geïnvesteerd in het versterken van de natuurlijke waarden van de rivier en dat vertaalt zich in schoner water, een grotere biodiversiteit en meer natuurlijk beheer. De suppende meneer die gelijktijdig met ons landgoed Amelisweerd invaart legt zijn

plank in de schaduw van de grote bomen en spoelt het zweet van zijn lijf met een plons in het heldere water. Een aanlokkelijk idee, maar vooralsnog houden we het bij een pauze op een bankje in een van de parkachtige landgoederen.

Rijke mensen, nieuwe functies

Welvarende en adellijke lieden uit Utrecht wilden eind zeventiende en achttiende eeuw niet meer in de stad met zijn toen niet zo fris ruikende gracht wonen en lieten riante buitenhuizen bouwen. Bijvoorbeeld op de Utrechtse Heuvelrug, maar ook de Kromme Rijn was een populaire plek voor dergelijke optrekjes. Anno 2020 zijn de voormalige landgoederen Nieuw- en Oud-Amelisweerd en Rhijnauwen aaneengesmeed tot één groot, groen gebied, dat wel 'het park van Utrecht' wordt genoemd. Hier wandelen en fietsen de inwoners van de Domstad graag door 'het bos' dat vanuit zijn geschiedenis al een parkachtige opzet heeft. Mooie grote oude bomen worden afgewisseld met kleine open akkers of weiden rond pachthoeves die bij de landgoederen hoorden.

De landhuizen zelf hebben allemaal een andere bestemming gekregen. Zo is Oud-Amelisweerd nu een museum, met wisselende tentoonstellingen. Rhijnauwen is een StayOkay geworden waar veel jongeren logeren. Achter het landhuis ligt het grootste fort van de Nieuwe Hollandse Waterlinie én van Nederland. Het gelijknamige theehuis brengt het nodige volk op de been

◀ Papavers langs het wandelpad.

en dat zorgt voor een gezellige verkeerschaos; wandelaars, fietsers en automobilisten moeten allemaal gebruikmaken van dezelfde smalle doorgang in het voormalige koetshuis.

Fijn voor een kop koffie en een punt taart of een broodje, maar we zijn toch wel weer blij als we de drukte achter ons kunnen laten. De landhuizen (en hun bezoekers) liggen allemaal aan de overkant van de rivier. Aan 'onze' kant, langs het jaagpad, liggen voornamelijk weilanden en een paar boomgaarden.

Ruimte voor natuur

En zo stappen we op ons gemak verder richting de rand van Bunnik, onderweg genietend van verschillende uitzichten over het water en de groene, soms weelderig begroeide oevers. Stevige rietkragen, een enkele keer een uitgegraven parallelle stroom of uitstroomgebied waar vissen, vogels, insecten en andere dieren zich prima kunnen verschuilen. Een omgevallen boom hangt half in het water en maakt het plaatje van niet-aangeharkte natuur compleet. Aangeharkte tuintjes zien we dan weer wel

als we de rand van Bunnik bereiken. Vanaf het jaagpad heb je prima zicht op de huizen die dicht bij het water zijn gebouwd. Een fantastische plek om te wonen en menig huizenbezitter hier heeft een vlondertje aangelegd waar een sloepje aangemeerd kan worden. We vergapen ons aan de tuinen, van weelderig groen tot minimalistisch strak. Zoveel mensen, zoveel smaken... Onze 'smaak' staat inmiddels naar iets koels en verfrissends en dat vinden we in het centrum van Bunnik. Rond de kerk is het charmantste deel van het dorp te vinden, met het voormalige raadhuis, een dorpspomp, witte kerkhuisjes en een groot terras. Een prima plekje om onze eerste wandeldag na zo'n veertien kilometer af te breken en de honger en dorst te lenigen.

Diepe stilte in roofridderland

Was de wandeling van gisteren gevuld met medewandelaars, vandaag zijn stilte en eenzaamheid het decor van het Kromme Rijnpad. Als een goed verborgen geheim kronkelt de rivier hier langs dorpen als Odijk en Cothen, waar maar weinig mensen zich aan de wandeling over het jaagpad wagen. Of op het water; het aantal kano's en andere varende objecten ligt beduidend lager. Nu hebben wij de natuur en het landschap graag voor onszelf, dus dat komt mooi uit!

In Cothen halen we een extra fles water bij de plaatselijke super en nemen we een kijkje op de Brink, waar heel toepasselijk een bronzen peer op een sokkel staat. Cothen is een oud dorp waar van oudsher veel fruitteilers zijn gevestigd. Ter hoogte van kasteel Rhijnestein, dat vrijwel direct aan het water staat, duikt de dorpsjeugd in het verkoelende water. Rhijnestein stond in de middeleeuwen bekend als roofridderslot. Ridder Jan die het kasteel in de veertiende eeuw bewoonde, plunderde er flink op los en werd in de wijde omgeving gevreesd. De bisschop van Utrecht vond echter dat zo iets niet kon in zijn gebied. Hij stuurde een groot leger naar Rhijnestein en het kasteel werd zwaar beschoten en beschadigd. Nauwelijks voor te stellen als je het nu zo vredig naast het water ziet liggen. Het is eigendom van een stichting en wordt privé bewoond. Veel meer dan even rondgluren bij de toegangspoort doen we dan ook maar niet. »

◀ Het stuk tussen Utrecht en Bunnik is populair bij wandelaars.

^ De ruïne van kasteel Wijk bij Duurstede.

^ Natuur krijgt de ruimte op de oevers.

Noormannen

Na Cothen zien we naast de weilanden ook steeds vaker fruitboomgaarden. En aangezien de tijd voor oogsten steeds dichterbij komt, zijn veel van de boomgaarden nu afgedekt met netten en/of plastic zeilen. Niet altijd even fraai, maar anders gaan de vogels er met het fruit vandoor. We steken de provinciale weg over en belanden aan de andere kant van het water in natuurgebied de Vikingenhof. Dat dankt zijn naam aan het voormalige zwembadterrein dat hier lag. Dat was op zijn beurt weer vernoemd naar de Noormannen die hier in de negende en tiende eeuw regelmatig te vinden waren voor een bezoekje aan de rijke handelsplaats Dorestad, zoals Wijk bij Duurstede toen heette.

Het Utrechts Landschap beheert dit terrein en heeft hier aan het begin van deze eeuw een deel van de oever afgegraven. De groei van oeverplanten is inmiddels uitbundig en het wandelpad is heel smal geworden. Ook is er een oude stroomgeul uitgegraven die dwars over het terrein loopt en die zo bij hoogwater het achterliggende moeras vult. Goed op het pad blijven dus als je droge voeten wilt houden!

Vanuit de Vikinghof lopen we Wijk bij Duurstede binnen. Ook hier is op de oever van de Kromme Rijn een park aangelegd met bankjes, verharde paden en uitgestrekte grasvelden. De zwemmende jeugd heeft zich van de Vikinghof hiernaartoe verplaatst en maakt dankbaar gebruik van de langzaam aflopende oevers. Twee eenden staan iets verderop op de onderwaterbeschoeiing enigszins verbouwereerd te kijken naar al dat gespetter. Op warme dagen zoals deze moeten ze hun zwemwater delen met anderen en dat valt kennelijk niet altijd mee.

Welkom in Wijk

Met wat omzwervingen door nieuwe stadsuitbreiding belanden we dan toch in het historische centrum van de kleine stad aan de Nederrijn. Al in de Romeinse tijd waren hier soldaten gelegerd op deze strategische plek. De bisschop van Utrecht had in de middeleeuwen zijn domicilie op het kasteel. Dat is nu een fraaie ruïne waarvan een deel nog overeind staat. De grote ronde toren is de blikvanger van het in het water gelegen slot, vandaag de dag een populaire feest- en trouwlocatie. Sommige bomen in het omliggende park zijn honderden jaren oud. Hun omvang past bij de dikke kasteelmuren. Alles is hier groots en indrukwekkend...

Drukker is het in het stadshart en bij de haven waar de veerpont naar de overkant van de rivier vertrekt. Fietzers en automobilisten laten zich hier overzetten om zo een omweg van meer dan 25 kilometer te vermijden. Daarnaast is het gewoonweg ook heel erg leuk om met zo'n oer-Nederlands pontje een van 's lands grote rivieren over te steken, al was het maar voor het uitzicht. Wij verkennen het pittoreske stadje nog even en lopen door de klinkerstraatjes langs oude geveltjes en binnenplaatsen vol geschiedenis. Het kleine stadsmuseum Dorestad is tijdelijk gesloten, de ijssalon en de terrasjes zijn nog open. In de schaduw van de Grote Kerk bedenken we een avondprogramma: eten bij de Griek, het Grand-Café, of toch die bistro? Keuze genoeg en

de trek is groot na ruim vijftien kilometer in de hitte van een zomerse dag. Wij komen onze avond in Wijk bij Duurstede wel door! ■

WANDELWIJZER

Het Kromme Rijnpad is 29 kilometer lang en loopt vanaf het Ledig Erf in Utrecht tot aan de haven van Wijk bij Duurstede. Station Utrecht Vaartse Rijn ligt op 300 meter, Utrecht Centraal op 1,5 kilometer. De route kan evengoed in omgekeerde richting gelopen worden. Aan het eind puf je dan lekker uit op een terras aan het Ledig Erf.

Een of twee dagen

Als je de route in één keer wilt lopen, heb je al gauw zo'n acht uur nodig. Langs de route vind je op meerdere plaatsen horeca. Wil je de route opsplitsen in twee dagen, dan is Bunnik na ongeveer 14 kilometer een logische keuze tussenstop. Wijk en Bunnik beschikken niet alleen over accommodaties maar ook over een trein- en busverbinding met Utrecht Centraal. Er is ook een goede busverbinding met Wijk bij Duurstede, mocht daar de auto staan. Het grootste deel van de route loopt over het jaagpad langs de rivier. Tussen Werkhoven en Cothen buigt het pad een stuk landinwaarts.

Meer weten?

routesinutrecht.nl/krommerijnpad

Hollands glorie in Utrecht

De negentiende-eeuwse Nieuwe Hollandse Waterlinie beschermde een groot deel van Holland en de stad Utrecht. De 85 kilometer lange verdedigingswerken met 45 forten, zes vestingen en twee kastelen zijn het grootste rijksmonument van Nederland en genomineerd voor de UNESCO Werelderfgoedlijst. En hoewel de naam anders doet vermoeden, ligt een groot deel in de provincie Utrecht.

TEKST PAUL VAN BODEGRAVEN FOTO'S MARCO BARTEN

Aan water geen gebrek in het hart van de provincie Utrecht. De aanwezigheid van rivieren als de Lek, de Kromme Rijn en een uitgebreid stelsel van kleinere riviertjes en kanalen maakt dat het land gemakkelijk onder water gezet kan worden bij een vijandige aanval, moeten de bedenkers van de Nieuwe Hollandse Waterlinie gedacht hebben. En zo werd een imposante reeks verdedigingswerken uit de grond gestampt, van Muiden tot aan Dordrecht.

Wie met eigen ogen en voeten een stuk van de waterlinie wil verkennen kan van start bij de Linielanding. Dat is een TOP (Toeristisch OverstapPunt) pal naast de A27 waar meerdere wandel- en fietsroutes starten, maar waar je ook kano's kunt huren om het waterrijke polderlandschap te verkennen.

Eenmaal op pad laten we het geruis van de snelweg achter ons en lopen langs sloten en vaarten door het groene landschap. Bruggetjes die uitsluitend voor voetgangers zijn bestemd brengen ons op plaatsen waar anderen niet kunnen komen. Zoals het Verdrongen Bos, een stuk recreatiebos dat sinds 2010 dienstdoet als waterberging bij overvloedige regenval. Met een loopplankier dwars door »

^ Over plankier door het Verdrongen Bos.

^ De toren van Fort Honswijk.

^ Lunet aan de Snel.

^ Het Verdrongen Bos: door waterberging stierven de bomen af.

het water is het nu een uniek gebied waar het gonst van libellen en waterjuffers. Aan de rand van gehucht Tull en 't Waal stuiten we op het eerste fort dat we langs de route vinden: het Fort Werk aan de Korte Uitweg (kortweg Fort WKU).

Kamperen op een fort

Het werd in 1877 gebouwd als ondersteuning van Fort Honswijk, dat verderop aan de Lek ligt. Fort WKU deed dienst als onderkomen voor soldaten en als opslagplaats. Die soldaten zijn vertrokken, het fort raakte in verval en overgroeid. Nu is het een groene oase die is gerevitaliseerd. Op het terrein is een kleine natuurcamping en passanten kunt terecht op het terras van het Theehuis.

Even voorbij Fort WKU lopen we langs de overblijfselen van de verdedigingswal die is aangelegd langs het inundatiekanaal waarmee de polders ten oosten van de waterlinie onder water konden worden gezet. Waar deze werkwijze eeuwen eerder succesvol was bij de stelling van Amsterdam,

^ De mini-camping op Fort WKU.

bleek de waterlinie in 1940 niet in staat de binnenvallende Duitsers te stoppen. Mede daarom werd de Nieuwe Hollandse Waterlinie na 1945 niet meer onderhouden.

Nieuwe bestemming

Dit militaire erfgoed staat sinds het begin van deze eeuw weer volop in de belangstelling. Er is het Waterliniemuseum en vrijwel alle forten en werken zijn inmiddels opgeknapt en hebben een andere bestemming gekregen. De een doet dienst als natuurgebied, de ander is omgetoverd in een evenementenlocatie. Lunet aan de Snel, het volgende verdedigingswerk waar we naartoe lopen, is na een grondige restauratie officieel omgedoopt tot Waterfort. Er is een educatieve expositie over water, met een aanvullend programma voor scholieren. Wandelaars kunnen een rondje maken over de buitenwal van het fort.

Fort Honswijk

Paradepaardje van dit deel van de waterlinie is Fort Honswijk, strategisch gelegen aan de Lek. Samen met het aan de overkant van de rivier gelegen Fort Everdingen controleerden de soldaten zo de Lek om te voorkomen dat vijandelijke troepen over water het land binnen konden komen. De toren in het hart van het fort is de oudste en grootste van de hele Nieuwe Hollandse Waterlinie.

Onze route loopt dwars door het fort, dat opengesteld is voor bezoekers. Wandelaars en fietsers vinden hier niet alleen militaire geschiedenis, maar ook schaduw tussen de hoge muren en grote bomen. Plus een fan-

◀ Watermunt.

tastisch uitzicht over de Lek. Na een rondgang over het terrein kiezen we voor een pauze aan de waterkant en kijken naar de voorbij schuivende binnenvaartschepen. Terug in Tull en 't Waal brengt de route ons via het Waalse Bos opnieuw naar de Lek. Daar ligt de Honswijkerplas, een uitgegraven zwemplas in de uiterwaarden. Zo is niet alleen meer ruimte voor de rivier gecreëerd, maar ook voor mensen die verkoeling zoeken aan de waterkant. Dat zijn er heel wat vandaag; pas in de uiterste hoek vinden we een rustig plekje aan de waterkant.

Nederlands vernuft

Na nog een stukje door de uiterwaard volgen we de Lekdijk richting ons beginpunt, met uitzicht over de rivier en de polders. En op de grote brug waarmee de A27 de rivier oversteekt. In een ander opzicht is dat ook een staaltje Nederlands vernuft: de manier waarop wij hebben leren leven met al dat water in ons landje. Dat zagen we tijdens onze wandeling in het klein, in de polders, waar boeren met sloten, stuwen en andere ingrepen het waterniveau op peil houden. In het groot, met de werken van de Nieuwe Hollandse Waterlinie, waarmee het land verdedigd moest worden. Dat dat jammerlijke mislukte in 1940 mag de pret niet drukken: het blijft een indrukwekkende aaneenschakeling van verdedigingswerken, vaak gelegen op prachtige, rustige plekken. Een fijne wandeling erlangs is een goede manier om nader kennis te maken met dit stukje Holland in Utrecht. ■

WANDELWIJZER

De wandeling Rondje Linielanding is 16 km lang en start bij TOP Linielanding, afrit 28 (Nieuwegein) van de A27. Er is ook een korte variant van 10 km. Routebeschrijving (via knooppunten) en gps-track zijn te vinden op routesinutrecht.nl/linielanding

^ Kersenplukken is handwerk.

Wandelen door de **FRUITBOOMGAARD** van Midden-Nederland

In de lente zijn bloesemroutes erg populair bij wandelaars en fietsers. In de provincie Utrecht moet je daarvoor in de Kromme Rijnstreek zijn, meer bepaald rond het dorp Cothen. Hier vind je uitgestrekte boomgaarden met allerlei soorten fruit. Lokale specialiteit: kersen. In juni kleuren de boomgaarden er al dieprood en kun je verschillende soorten van deze gezonde lekkernij proeven en kopen.

TEKST PAUL VAN BODENGRAVEN
FOTO'S MARCO BARTEN

De zon staat hoog aan de hemel op deze junidag. Op zijn sokkel die tegelijk ook deel uitmaakt van de oude stadsmuur van 'Wijk', zoals de bewoners het stadje Wijk bij Duurstede noemen, steekt de molen Rijn en Lek fraai af tegen de blauwe lucht. Al even fraai zijn de taartjes die geserveerd worden op het terras van De Graanschuur, het restaurant pal naast de molen. Voor we op pad gaan over de veertien kilometer lange Bloesem- en fruitroute moet er eerst een bodempje gelegd worden; in dit geval met een punt lemon curd-taart.

Langs het water

We verlaten 'Wijk' via het jaagpad langs de Kromme Rijn. Ooit was dit de hoofdstroom van de Rijn. Waar nu een kalm

stromende, smalle rivier loopt, kolkte ooit het Rijnwater door het midden van het land en was het stroombed vele malen breder dan nu. Al in 1122 werd de Kromme Rijn in opdracht van de machtige Utrechtse bisschop afgedamd, omdat de rivier voortdurend buiten zijn oevers trad. Sindsdien stroomt het water van de Nederrijn via de Lek naar zee en is de Kromme Rijn een rustige, groene oase geworden.

Het jaagpad dat we nu volgen is eeuwenlang in gebruik geweest bij de paarden die de trekschuiten van en naar Utrecht trokken. Pal langs de rivier, is het jaagpad anno nu de perfecte route om optimaal te genieten van het natuurschoon aan de oevers. Het pad zelf is een smalle strook, grotendeels uitsluitend voor voetgangers bestemd.

Kersen!

Na zo'n anderhalf uur stappen steken we ter hoogte van Cothen de provinciale weg over. Aan de overkant wapperen de vlaggen van Landwinkel De Kersenhut uitnodigend. Hier vind je een van de weinige hoogstamboomgaarden met kersenbomen uit de streek. Er worden verschillende soorten geteeld en aangezien we nu midden in het oogstseizoen zitten, wordt er ook geplukt. Dat gaat nog met de hand.

Daarom zijn de meeste kersenkwekers vroeger overgestapt op laagstambomen. In 1979 is hier omwille van de traditie een flink aantal hoogstammen aangeplant op een perceel van ongeveer 1,5 hectare, veelal Oudhollandse kersenrassen. Behalve kersen kopen (niet zelf plukken!), kun je hier ook een kop koffie met een kersenvlaaitje krijgen, kersensap proeven en een bezoekje aan het kersenmuseum brengen. In de boomgaard zelf is het aangenaam pauzeren aan een van de tafeltjes onder de schaduwrijke bomen.

▼ Cothen

◀ Het is goed toeven in de kersenboomgaard.

Nog veel meer fruit

Met een pondje extra vitamine C in de rugzak lopen we Cothen in. Cothen is een charmant dorpje met een authentieke brink die vol staat met – jawel – fruitbomen.

De afstand tussen Cothen en Wijk bij Duurstede overbruggen we via stille, smalle asfaltwegen. Nauwelijks verkeer maar des te meer boomgaarden, voornamelijk appels en peren. In efficiënte rijen opgesteld, zodat het oogsten in het najaar vlot kan verlopen. Nu hangen de bomen vol met kleine vruchtjes die nog een lange periode te gaan hebben voordat ze groot genoeg zijn om op de fruitschaal te belanden.

WANDELWIJZER

De Bloesem- en fruitroute Wijk bij Duurstede–Cothen–Wijk bij Duurstede is een rondwandeling van 14 km. Startpunt is bij het toeristenbureau (Markt 24) in Wijk bij Duurstede. Bij het Toeristisch Overstappunt (TOP) Stadshaven Wijk bij Duurstede kun je gratis parkeren.

De routebeschrijving, wandelknooppunten en GPX-track kun je vinden op routesinutrecht.nl/bloesem-en-fruitroute

Stadse geneugten

Eenmaal aangekomen in Wijk bij Duurstede stuurt de Bloesem- en fruitroute ons nog even door de plaatselijke heemtuin, een lustoord vol inheemse planten, die nu volop in bloei staan. Bijen zwermen rond de hoog opgeschoten kaardenbollen en in de sloot verstopt een meerkoet zich met haar twee puberjongen tussen het riet.

Next stop: het kasteel van Wijk bij Duurstede, of wat daarvan over is. In de late middeleeuwen was dit het centrum van de regionale macht, toen bisschop David van Bourgondië hier zijn domicilie koos en het kasteel ingrijpend liet verbouwen en verstevigen tot een soort vesting. Al in de zeventiende eeuw raakte het kasteel in verval. Eigenlijk heeft alleen de donjon, de vierkante toren met zijn tweeënhalve meter dikke muren, de tand des tijds redelijk goed doorstaan en staat nog altijd fier overeind. In de twintigste eeuw is de ruïne in zoverre gerestaureerd dat hij in zijn huidige staat behouden is gebleven.

Vanaf hier is het nog maar een paar honderd meter naar de historische binnenstad, waar we neerploffen op een terrasje tegenover de Grote Kerk. Daar luiden de kerkklokken om kwart over drie. “Een bruiloft”, vertelt de jongen die ons twee biertjes brengt. “Dan luiden de klokken altijd, dat is traditie.” Een feestelijke afsluiter van een heerlijke wandeldag. Volgend jaar lopen we ’m weer, maar dan in de bloesemtijd. ■

✓ Bloeiende kaardenbol in de heemtuin in Wijk bij Duurstede.

▲ Foto: Carolien Boogaard

Ontdek de Kromme Rijnstreek vanaf een Toeristisch Overstappunt (TOP). Elke TOP beschikt over een informatiepaneel met daarop een kaart van de omgeving en de bewegwijzerde routes die vanaf dat punt te volgen zijn. Kijk voor alle TOP's in de provincie Utrecht op routesinutrecht.nl/top.

Colofon

Deze wandelspecial is tot stand gekomen door een samenwerking tussen Routebureau Utrecht, VVV Kromme Rijnstreek en Wandelmagazine.

Het wandelroutenetwerk Kromme Rijnstreek is mogelijk gemaakt door provincie Utrecht, Recreatieschap Stichtse Groenlanden en de samenwerkende gemeenten Bunnik, De Bilt, Houten, Nieuwegein, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Wijk bij Duurstede en Zeist.

Wandelmagazine.nu
Routebureau-Utrecht.nl
RoutesinUtrecht.nl
vvvkrommerijnstreek.nl

ROUTESINUTRECHT.NL

OP LEVEN VOTEN / WWW.WANDELMAGAZINE.NU
wandel
magazine

Hoofredactie

Jonathan Vandevoorde

Eindredactie

Marcia van Bijnen

Aan dit nummer werkten mee

Paul van Bodegraven, Marco Barten, Klaartje Grol, Martine van Amerongen en Dirmia Andeweg

Vormgeving

Twinmedia bv, Culemborg, Maya Timmer

Druk

Veldhuis Media, Raalte

ONTDEK DE MOOISTE ROUTES IN UTRECHT

#JEBENTZOBUITEN

Eindeloos wandelen in de Kromme Rijnstreek! Het nieuwe wandelnetwerk verbindt ruim 500 km aan wandelmogelijkheden. Wandel eenvoudig van knooppunt naar knooppunt; pijlen wijzen je de weg. Bekijk de themaroutes, kaart en planner op RoutesinUtrecht.nl/krommerijnstreek.

NIEUW!

Ontdek het
wandelroutenetwerk
Kromme Rijnstreek

ROUTESINUTRECHT.NL

Het wandelroutenetwerk Kromme Rijnstreek is mogelijk gemaakt door provincie Utrecht, Recreatieschap Stichtse Groenlanden en de samenwerkende gemeenten Bunnik, De Bilt, Houten, Nieuwegein, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Wijk bij Duurstede en Zeist.